

**Довідка про хід обговорення
проєкту освітньо-професійної програми
«Історія та археологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю
В9 Історія та археологія**

(ініційовано робочою групою ОП 06 березня 2025 року, схвалено НМК факультету історії та філософії 11 березня 2025 року, протокол № 6; затверджено Вченою радою факультету 23 квітня 2025 р., протокол № 7)

У зв'язку зі зміною шифрів та найменувань галузей знань та спеціальностей та необхідністю запровадження базової загальної військової підготовки - далі БЗВП для здобувачів першого рівня вищої освіти було підготовлено проєкт змін ОП «Історія та археологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В9 Історія та археологія.

03 березня 2025 року було внесено інформацію до електронної таблиці за покликанням: <https://bit.ly/41oOUKK>. Було підготовлено проєкт змін, який було розіслано членам робочої групи. В проєкті було враховано частину пропозицій, які були висловлені до ОП 2024 р. Громадське обговорення проєкту тривало з 14 березня по 15 квітня. Проєкт ОПП було розміщено на сайті ОНУ

<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/hist/proiekt-opp-b9-istoriia-ta-arkheolohiia-bakalavr-2025.pdf>

До обговорення проєкту були залучені: здобувачі вищої освіти; випускники; науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації ОП; роботодавці; наукова та освітянська спільнота.

Випускники проходять опитування, анкета якого постійно розміщена на офіційній сторінці факультету історії та філософії у рубриці «Спеціальності та освітні програми»:

<http://surl.li/yrjpf>

Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації ОП пройшли опитування за відповідною анкетою, яка постійно розміщена на сайті

<https://surl.cc/rimiqv>

Роботодавці теж мають змогу відповісти на запитання відповідної анкети, яка постійно доступна на сайті: <http://surl.li/fjkewx>

В період від 14 березня до 15 квітня, відповідно до процедури громадського обговорення, відбулися онлайн зустрічі зі здобувачами (24 березня 2025 року), опитування випускників, науково-педагогічних працівників та стейкхолдерів.

На адресу гаранта ОПП надійшли рецензії на проєкт ОПП від:

1. Директора Одеського археологічного музею НАН України, к.і.н., доцента Ігоря ПІСТРУЛА
2. Директора Державного архіву Одеської області Петра ЛУК'ЯНЧУКА
3. Директора Одеського юридичного ліцею Одеської міської ради Олександра ГЕРЕГИ
4. Президента Громадської організації «Центр розвитку сучасної культури» Юрія ОНИЩЕНКА

З урахуванням того факту. Що у 2024 році ОП пройшла оновлення, в жовтні 2024 року було успішно пройдено акредитацію, в проєкт 2025 року було внесено зміни, відповідно до необхідності введення БЗВП та деяких інших висловлених побажань та рекомендацій.

Зокрема, зміни стосувались введення ОК «Університетські студії», яка раніше була частиною ОК «Вступ до спеціальності: лабораторія історика та археолога». Частина висловлених побажань на етапі затвердження проєкту не врахована, оскільки може бути реалізована під час викладання блоку вибіркових дисциплін. Не враховано деякі побажання зміни формулювань вступної частини ОПП, оскільки вони призведуть до порушення Стандарту Вищої освіти та спеціальністю «історія та археологія».

Гарант ОП представила «Узагальнені рекомендації та відповідь на висловлені в рецензіях побажання на проєкт:

Побажання та рекомендації	Коментар гаранта, робочої групи
Стейкхолдери	
Петро ЛУК'ЯНЧУК директор Державного архіву Одеської області <i>Розглянути можливість введення до блоку вибіркових дисциплін розгляд питань з проблематики дослідження архівної справи</i>	Буде враховано під час формування каталогу вибіркових дисциплін в наступному навчальному році. Розгляд питань з проблематики дослідження архівної справи є в окремих темах РП вибіркових та обов'язкових компонентів ОП
Ігор ПІСТРУЛІ директор Одеського археологічного музею НАН України, к.і.н., доцент <i>Пропонуємо в предметі «Вступ до спеціальності: лабораторія історика та археолога» приділити більше уваги окремими історичним дисциплінам (нумізматика, геральдика, тощо). Знання з цих питань дозволять здобувачам бути конкурентними на сучасному ринку праці серед працівників музейних та культурних установ, а модуль щодо історії університету виокремити в самостійний курс.</i>	Враховано. До РП ОК «Вступ до спеціальності: лабораторія історика та археолога» буде додано теми з вивчення окремих історичних дисциплін (нумізматика, геральдика, тощо) Модуль щодо історії університету виокремлено в самостійний курс «Університетські студії»
Олександр ГЕРЕГА директор Одеського юридичного ліцею Одеської міської ради <i>Розглянути можливість введення до блоку вибіркових дисциплін предметів психолого-педагогічного спрямування, а також враховуючи 160-річні традиції Одеського національного університету вважаємо доцільним розглянути питання про введення окремого курсу «Університетські студії»</i>	Враховано. Введено обов'язковий курс «Університетські студії»
Юрій ОНИЩЕНКО Президент Громадської організації «Центр розвитку сучасної культури» <i>Пропонуємо в предметі «Вступ до спеціальності: лабораторія історика та археолога» зацентрувати увагу на спеціальних історичних дисциплінах та міждисциплінарних методах в історичних дослідженнях, натомість тематичний модуль з історії університету трансформувати в окрему дисципліну.</i>	Враховано. Введено обов'язковий курс «Університетські студії»

Здобувачі	
Проведено онлайн зустріч 24 березня 2025 року, а також проведено низку спілкувань особисто	
<i>Можливість введення вибіркової дисципліни з давньогрецької та новогрецької мови з метою розширення предметного кола</i>	Буде враховано під час формування каталогу вибірових дисциплін в наступному навчальному році.
<i>Розширити курси з методології</i>	Буде враховано під час оновлення робочих програм освітніх компонентів: буде рекомендовано викладачам додавати теми методологічного характеру.
<i>Здобувачі 1 курсу запропонували розділити ОК «Історія стародавнього світу» з метою покращення якості викладання</i>	Не може бути враховано, оскільки розділення курсу не вплине на якість викладання, натомість збільшить кількість форм контролю. Будуть проведені інші заходи для покращення якості викладання.
НПП – проведено анкетування https://docs.google.com/forms/d/16PbGiBXWf2lotz9_LnCIVs3LXGerq8DHP_mSZMAc2yg/edit#responses Особисті спілкування та листування з НПП	
<i>Доцільно доповнити програму предметами або кількістю годин на предмети, які би дали можливість історикам мати навички для міждисциплінарних досліджень, зокрема, краще знати філософію, економіку, іноземні мови та ін.</i>	Буде враховано під час формування каталогу вибірових дисциплін в наступному навчальному році. Буде враховано під час оновлення робочих програм освітніх компонентів: буде рекомендовано викладачам додавати відповідні теми.
<i>Додати в ОП вибірові дисципліни педагогічного напрямку</i>	Частково враховано під час попереднього перегляду ОП
<i>Додати в ОП дисципліни Політологія, економіка, Історія релігій, етнологічного та педагогічного спрямування, теорія медіації, комунікації та ведення конфлікту</i>	Буде враховано під час формування каталогу вибірових дисциплін в наступному навчальному році.
<i>Після курсу "Основи менеджменту" на 3-му курсі слід додати Проектне управління із використанням інформаційних технологій" на 4-му курсі, щоб студенти змогли розробити проєкт відповідно теми їхньої бакалаврської роботи. Можливо додати курс "Основи управління системами"</i>	Частково враховано піз час попереднього перегляду ОП, буде розглянута можливість врахувати під час формування каталогу вибірових дисциплін в наступному навчальному році.
<i>п. 3 Характеристика програми потребує коректури Об'єкт вивчення, бо перелік через кому "минулого людства, України" створює відчуття, що це наче різні об'єкти, а Україна існувала якось окремо. Пропоную або</i>	Не може бути змінено, оскільки це є формулювання Стандарту.

прибрати Україна, або додати - "з акцентом на історію України".	
У п. 5 Викладання та оцінювання, підпункт 1, використовується термін студенти, який вимагали прибрати з усіх Робочих програм та силабусів. Чому він тут присутній?	Враховано, хоча ми не маємо задокументованої вимоги чи заборони вживати термін «студенти»
Новікова Л.В., к.і.н., доцент кафедри історії України та СІД	
здається, що треба замінити виділений текст на "практичної" В ОПП в пункті: 3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ Атестація здійснюється у формі: - публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичні проблеми історії або археології...	Не може бути змінено, оскільки це є формулювання Стандарту.
До списку можливих професій можна додати ще: 347 Декоратори, артисти, спортсмени та організатори у сфері культури та мистецтва 3472Радіо-, теле- та інші ведучі	Не може бути враховано, оскільки ОК освітньої програми не забезпечують формування компетентностей та результатів навчання, які необхідні для здобуття запропонованих професій/кваліфікацій. З класифікатора вибрані всі професії, які відповідають ОР бакалавра (фахівці)

На розгляд робочої групи було представлено оновлений проєкт зі змінами, який було детально обговорено і прийнято **одногосно** 21 квітня 2025 року.

В обговоренні виступили: проф.Сминтина О.В., проф.Кушнір В.Г., доц.Синявська О.О., Шведов В.В.

Було УХВАЛЕНО:

1. Вважати доречними пропозиції, що надійшли на етапі громадського обговорення ОПП «Історія та археологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В9 Історія та археологія.

2. Додати наступну **Загальну компетентність**, пов'язану з опануванням ОК БЗВП:

12. *Здатність практично виконувати певні дії, здобуті на основі отриманих знань у військовій сфері. Оперативна (бойова, спеціальна, індивідуальна) спроможність до виконання конкретних завдань.*

3. Додати наступні **Програмні результати навчання ОП** пов'язані з опануванням ОК БЗВП:

15. *Розуміння сутності державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.*

16. *Розуміння впливу стрес-факторів в умовах бойових дій, морально-психологічна готовність до збройного захисту держави. Вміння надавати домедичну допомогу на різних етапах.*

17. Застосовувати засоби індивідуального захисту, інженерне та інше обладнання і засоби (топогеодизичне, зв'язку, БпЛА, міни, стрілецьку зброю тощо), у різних ситуаціях загальновійськового бою.

18. Вміти вести основні види бою (бойових дій), ухвалювати оптимальні рішення на основі аналізу оперативної обстановки, забезпечувати життєдіяльність у польових умовах.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердили наступний перелік обов'язкових освітніх компонентів:

Код н/д	Компоненти ОП (навчальні дисципліни, практики, курсові роботи, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ОК	Обов'язкові освітні компоненти ОП		
	1. Цикл дисциплін загальної підготовки		
ОК.01	Українська мова та академічне письмо	3	Іспит
ОК.02	Англійська мова за професійним спрямуванням	6	Іспит
ОК.03	Педагогіка	3	Іспит
ОК.04	Філософія	3	Залік
ОК.05	БЗВП Базова загальна військова підготовка/БЖД та ООП	3	Залік
		18	
	2. Цикл дисциплін фахової та практичної підготовки		
ОК.06	Університетські студії	3	Залік
ОК.07	Вступ до спеціальності: лабораторія історика та археолога	6	Залік
ОК.08	Археологія та давня історія України	6	Іспит
ОК.09	Первісна історія	6	Іспит
ОК.10	Історичне джерелознавство	3	Іспит
ОК.11	Етнологія та соціокультурна антропологія	6	Іспит
ОК.12	Історія стародавнього світу	9	Іспит
ОК.13	Історична географія	3	Залік
ОК.14	Історичне краєзнавство	3	Залік
ОК.15	Історія України IX-першої половини XVII ст.	6	Іспит
ОК.16	Історія України середини XVII ст. – кінця XVIII ст.	3	Іспит
ОК.17	Історія України кінця XVIII ст. – початку XX ст.	3	Іспит
ОК.18	Історія України (1914 -1945 рр.)	3	Іспит
ОК.19	Історія України (середина XX – XXI ст.)	3	Іспит
ОК.20	Історія раннього та високого середньовіччя	6	Іспит
ОК.21	Історія пізнього середньовіччя	3	Іспит
ОК.22	Історія раннього модерного часу	9	Іспит
ОК.23	Історія пізнього модерного часу	6	Іспит
ОК.24	Світова історія XX-XXI ст.	9	Іспит
ОК.25	Археологія ідентичності	3	Іспит
ОК.26	Археологія Європи	3	Іспит
ОК.27	Українська етнологія	6	Іспит
ОК.28	Архівознавство	3	Іспит

ОК.29	Історіографія	3	Іспит
ОК.30	Музеєзнавство та пам'яткознавство	3	Іспит
ОК.31	Методика викладання історії в закладах загальної середньої освіти	3	Іспит
ОК.32	Політологія	3	Залік
ОК.33	Археологічна практика / Етнографічна практика	6	Залік
ОК.34	Музейна практика	6	Залік
ОК.35	Архівна практика	6	Залік
ОК.36	Педагогічна практика	6	Залік
ОК.37	Курсова робота	3	Залік
ОК.38	Курсова робота	3	Залік
ОК.39	Курсова робота	3	Залік
ОК.40	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	6	Публічний захист Підсумкова атестація
		162	
	Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:	180	

- Порушити клопотання перед Вченою радою факультету історії та філософії щодо схвалення та рекомендації проекту оновленої ОПП «Історія та археологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В9 Історія та археологія до розгляду і затвердження Вченою радою факультету історії та філософії та Вченою радою Одеського національного університету імені І.І.Мечникова.

На засіданні Вченої ради факультету 23 квітня 2025 року схвалено остаточну редакцію проекту оновленої ОПП «Історія та археологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В9 Історія та археологія та рекомендовано її до розгляду Науково-методичною радою ОНУ імені І.І.Мечникова.

Гарант ОПП,

канд. іст. наук, доцент

Наталія ПЕТРОВА